

Debreceni Ítéltábla

Bhar.III.869/2012/5. szám

A Debreceni Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság a Debrecenben, 2013. évi június hó 27. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

ítéletet:

A hűtlen kezelés büntette miatt vádlott ellen indított büntető ügyben a Nyíregyházi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2012. évi november hó 8. napján kihirdetett 3.Bf.35/2012/7. számú ítéletét megváltoztatja a következők szerint:

A büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezéseket mellőzi és a vádlottat 1 (egy) évi időtartamra próbára bocsátja.

Az eljárás során felmerült 535.760 (ötszázharmincötezer-hétszázhatvan) forint bűnügyi költségből a vádlottat 135.760 (egyszázharmincötezer-hétszázhatvan) forint terheli, míg a további 400.000 (négysszázezer) forint bűnügyi költséget a pótmagánvádló viseli.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Indokolás:

A Nyíregyházi Városi Bíróság a 2011. november 28. napján kihirdetett 19.B.109/2009/62. számú ítéletével a vádlottat hűtlen kezelés büntette (IV. tényállás) és folytatólagosan elkövetett hűtlen kezelés büntette (III. tényállás) miatt 1 év 6 hónapi börtön-büntetésre ítélte, amelynek a végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette.

Az ellene 2 rb. hűtlen kezelés büntette (II. tényállás) miatt emelt vád alól felmentette, a jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntette (I. tényállás) miatt indult büntető eljárást megszüntette.

A pótmagánvádlóként fellépő önkormányzat képviselője három napot tartott fenn a nyilatkozattételre, mely idő alatt a jogorvoslati jogával nem élt. A pótmagánvádló jogi képviselője jelentett be fellebbezést a vádlott terhére azzal, hogy a részletes indokolást az ítélet kézhezvételét követően terjeszti elő.

A vádlott és a védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítésért fellebbeztek.

A másodfokon eljáró Nyíregyházi Törvényszék a 2012. szeptember 27. napján tartott nyilvános ülésen meghozott 3.Bf.35/2012/6-II. számú végzésével a pótmagánvádló jogi képviselőjének fellebbezését, mint nem jogosulttól származót, elutasította. Ennek folytán az első fokú ítéletnek a felmentő és eljárást megszüntető rendelkezése első fokon jogerőssé vált.

A törvényszék 2012. november 8. napján kihirdetett 3.Bf.35/2012/7. számú ítéletével az első fokú bíróság ítéletét megváltoztatta:

A hűtlen kezelés büntetteként értékelt bűncselekményt (IV. tényállás) hűtlen kezelés vétségének, a folytatólagosan elkövetett hűtlen kezelés büntetteként értékelt bűncselekményt (III/1. tényállás) hanyag kezelés vétségének minősítette.

A vádlottat 2 rb. hűtlen kezelés vétsége (III/2. és III/3. tényállás) miatt emelt vád alól felmentette, s a hűtlen kezeléssel megvalósított tulajdon elleni szabálysértés (III/2. tényállás) miatti eljárást megszüntette.

A büntetést 8 hónapi fogházra enyhítette, a végrehajtás felfüggesztésének próbaidejét 1 évre csökkentette.

Az ítélet ellen a kihirdetést követően mind a vádlott, mind a védő fellebbezést jelentettek be, amelynek irányát nem jelölték meg. A fellebbezés írásban előterjesztett indokolásában a védő a vádlott felmentését kérte, másodsorban pedig a büntetés enyhítését, mert álláspontja szerint bűnösség megállapítása esetén pénzbüntetés kiszabása is elegendő joghátrány. Mellékletként csatolta a 27/2008. (II. 27.) KT határozatot, amelyben a képviselőtestület akként döntött, hogy a ... Önkormányzat Többcélú Kistérségi Társulás irányába kamatigény követelést nem kíván érvényesíteni, az ilyen irányú követeléstől eltekint.

A két személyt érintő utazási költségtérítéssel kapcsolatban hivatkozott arra, hogy ... jegyző volt, aki jogszabálynál és munkaköri köteletségénél fogva a törvényesség őre. T1 pedig valótlan tartalmú okmányt nyújtott be, mégsem tett ellenük a pótmagánvádló feljelentést „érdekes módon”.

A pótmagánvádló - képviselője útján - a másodfokú ítélet kézbesítését követően jelentett be fellebbezést, melyben kifejtette a törvényszék ítéletének indokolásával ellentétes álláspontját. A IV. tényállást illetően legalább az első fokú bíróság által megállapított eshetőleges szándékkal okozott jelentős összegű vagyoni hátrány megállapítását tartja elfogadhatónak. A III/1. tényállással kapcsolatban véleménye szerint a vádlott tartósan vagy egyáltalán nem tett eleget az ellenőrzési, irányítási kötelezettségeinek, az önkormányzatot ezáltal jelentős mértékű vagyoni hátrány érte. T1 részére a jogszabályellenes bérpótlék megállapításáról csak a polgármester dönthetett, így a vagyoni hátrányt szándékosan okozta.

A cselekményeknek az első fokú bíróság által megállapított minősítésével értett egyet.

A 4. sorszám alatti fellebbezés kiegészítésében - okiratok csatolása mellett - vitatta a vagyoni hátrány összegét, amelyet a IV. tényállás megállapítása tartalmaz, hiszen az önkormányzat kamatkövetelése meghaladja a 13 millió forintot.

Mint hogy a vádlott rendelkezett a kiküldetéseket, s utalványozhatta a kifizetéseket, ennek folytán T1 bérmegállapítása nevezett jogszabály megkerülésével történő többletjövedelemhez juttatását szolgálta.

A másodfokú bíróság ítélete elleni fellebbezés jogszabályi alapja a Be. 386. §-a (1) bekezdésének c/ pontja, minthogy a másodfokú bíróság az első fokon elítélt vádlottat 2 rb. hűtlen kezelés vétsége miatt emelt vád alól felmentette. A pótmagánvádló, a vádlott és a védő fellebbezési joga megnyílt, a fellebbezésük joghatályos, a harmadfokú eljárás lefolytatásának helye van.

Az ítélet tábla a fellebbezésekkel megtámadott másodfokú ítéletet és az azt megelőző első és másodfokú bírósági eljárást teljes körűen felülbírált a Be. 387. §-ának (1) bekezdése alapján, kivéve - e törvényhely (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel - az első fokú bíróságnak a jogerőssé vált felmentő és megszüntető ítéleti rendelkezéseit. Ennek során nem észlelt olyan - feltétlen hatályon kívül helyezési okot képező - eljárási szabálysértést, amely az ügy érdemi elbírálását kizárja (Be. 399. § (1) - (4) bekezdés).

Az eljáró bíróságok az eljárási szabályokat maradéktalanul betartották, az első fokú bíróságnak a lefolytatott bizonyítási eljárás, s a bizonyítékok értékelésének eredményeként megállapított tényállása a másodfokú bíróság részéről sem kiegészítést, sem helyesbítést nem igényelt. Mind az első, mind a másodfokú bíróság az indokolási kötelezettségének a szükséges mértékben eleget tett, mérlegelési tevékenységéről ellenőrizhető módon számot adott. Megalapozatlansági okok sem voltak tetten érhetők, ezért a harmadfokú bíróság számára a Be. 388. §-ának (1) bekezdése értelmében a megalapozott tényállás irányadóul szolgál.

A felülbírálat a III. és IV. tényállásokra terjedt ki, melyekkel kapcsolatban az ítélet tábla a másodfokú bíróság jogi okfejtését osztja. A vádlott tudomással bírt arról, hogy az önkormányzat és a ... Önkormányzati Többcélú Kistérségi Társulása között kellő időben nem történt meg az elszámolás, amelynek eredményeként keletkezett a 102.454 Ft összegű munkabérhitel kamatfizetési kötelezettség 2004. és 2005-ben. (Ez a helyes összeg a másodfokú ítélet 3. oldalának ötödik bekezdésének hetedik sorában is). Erre vonatkozó adatokat tartalmaznak az e körben kihallgatott tanúk vallomásai, míg az összecszerűsége nézve az elrendelt szakértői bizonyítás során elkészült igazságügyi könyvszakértői vélemény. A vádlottnak a mulasztásban megnyilvánuló magatartása - az elszámolás tényének, illetőleg helyességének a megfelelő időben történő ellenőrzésének elmaradása - miatt a keletkezett vagyoni hátrány tekintetében az eshetőleges szándékra alappal kellett következtetést levonni. Ebből következően a bűncselekmény megvalósulása szempontjából nincs jelentősége a vádlott által becsatolt képviselőtestületi határozatnak, amelyben a kamatfizetési követeléséről, az ilyen irányú igény érvényesítésétől az önkormányzat lemondott - a Társulás felé - 2008-ban. A IV. tényállás cselekményének hűtlen kezelés vétségekénti minősítése helytálló volt a másodfokú bíróság részéről.

A III. tényállásban megállapítottak tekintetében szükséges volt külön-külön az egyes cselekvőségeknek, valamint azokhoz kapcsolódóan a vádlott szándékának a vizsgálata. Az ítélet tábla osztja a másodfokú bíróság álláspontját, mely szerint az utazási költségtérítések részben jogosulatlan kifizetése ... és T1 részére az átláthatóságot és a kifizetések valóságtartalmának ellenőrzését nem biztosító pénzügyi rendszer kialakításáról való gondoskodás elmulasztása idézte elő. Amennyiben az ellenőrzés kellő mélységű,

megelőzhetőek lettek volna azok a jogosulatlan kifizetések, amelyek szabályszerűen és pontosan vezetett bizonylatokkal nem voltak igazolva és alátámasztva. E tekintetben azonban csupán a vádlott gondatlansága volt megállapítható, még eshetőleges szándékára sem volt következtetés levonható. A cselekmény csak és kizárólag hanyag kezelés vétségeként volt minősíthető.

T2 tekintetében - hiszen részére avádlott engedélyezte a parkoló bérlet kifizetését annak ellenére, hogy költségátalány illette meg - már a vagyonkezelői kötelezettség szándékos megszegése, s ennek eredményeként vagyoni hátrány okozása állapítható meg.

Azzal is egyet kellett érteni, hogy T1 nem volt jogosult illetménypótlékra, amelyről kétségtelenül a vádlott írta alá az okiratot. Az ezzel összefüggésben a tanúvallomások által a jogszabályok értelmezésével kapcsolatban közvetített bizonytalanság nem róható fel a vádlottnak, még a gondatlanság enyhébb formája sem bizonyítható.

A felmentő rendelkezések, valamint a szabálysértés miatti eljárás megszüntetése helyes és törvényes.

A kifejtettek folytán a fellebbezések nem vezethettek eredményre, minthogy azok az eljárt bíróságok bizonyítékokat értékelő és mérlegelő tevékenységét támadják, valamint azok indokaival nem lehetett egyetérteni.

A bűncselekményeknek az enyhébb minősülésére, a további felmentő rendelkezésekre, s arra figyelemmel, hogy a büntetett előéletre utalást mellőzni kellett a súlyosító körülmények köréből - a bűncselekmények elkövetése után vált jogerőssé az elítélés - az ítéltábla úgy ítélte meg, hogy a vádlottal szemben szükségtelen büntetés kiszabása, a Btk. 37. §-ában írt büntetési célok intézkedés alkalmazásával is elérhetők. Ezért az ítéltábla a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezéseket mellőzte és a vádlottat a Btk. 72. §-ának (1) bekezdése alapján próbára bocsátotta, a próbaidő tartamát e törvényhely (5) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a törvényi minimumban, egy évben állapította meg.

Az eljárás során felmerült bűnügyi költség összege tévesen került megállapításra - nyilvánvalóan számítási hiba folytán - ezért azt helyesbíteni kellett, s annak megosztásának megváltoztatását a másodfokú felmentő rendelkezések tették szükségessé a Be. 344. §-ában írtak figyelembevételével.

A kifejtetteknek megfelelően az ítéltábla a másodfokú bíróság ítéletét a Be. 398. §-ának (1) - (3) bekezdéseiben foglaltak alapján megváltoztatta, az ekként nem érintett részében pedig helybenhagyta a Be. 397. §-a értelmében.

Az ítéltábla az első fokú ítélet indokolásának a 32. oldal második bekezdésétől a 33. oldal első bekezdéséig terjedő részét mellőzi, minthogy az első fokú bíróság a Be. 2. §-ának (1) bekezdése szerint az ítélezés során törvényes vád alapján jár el. A törvényes vád fogalmát a (2) bekezdés fogalmazza meg, míg a (3) bekezdés azt a kötelezettséget, hogy csak annak a személynek a büntetőjogi felelősségéről dönthet, aki ellen vádat emeltek, és csak olyan cselekmény miatt, amelyet a vád tartalmaz. A vád kimerítése a bíróságnak kötelessége, a vádon túl nem terjeszkedhet. Az ítéleti indokolásnak az előbb megjelölt több bekezdésében írtakkal az elsőfokú bíróság az eljárási törvény alapvető rendelkezéseinek 2. §-át megsértette.

Debrecen, 2013. évi június hó 27. napján

Dr. Ficsór Gabriella sk. a tanács elnöke, Dr. Elek Margit sk. a tanács tagja, előadó,
Dr. Diószegi Attila sk. a tanács tagja

Záradék:

A Nyíregyházi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 3.Bf.35/2012/7. számú ítélete a harmadfokú ítéletben írt változtatásokkal jogerős és végrehajtható.

Debrecen, 2013. évi június hó 27. napján

. Ficsór Gabriella sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hiteléül:

- kiadó -